

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ	RDG58A0005
ชื่อโครงการ	บูรณาการนวัตกรรมการวิจัยส้มโอเพื่อสังคมและเศรษฐกิจของ จังหวัดนครปฐม
หัวหน้าโครงการ	ผศ.สมเดช นิลพันธุ์
ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม 2557 – กันยายน 2558

โครงการ “บูรณาการนวัตกรรมการวิจัยส้มโอเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและสนับสนุนการวิจัย และสร้างนวัตกรรมการวิจัยเกี่ยวกับส้มโอเพื่อเกษตรกรชาวสวนส้มโอมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น 2) พัฒนาระบบและกลไกจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ในการบริหารจัดการงานวิจัยทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งเชื่อมโยงงานวิจัยให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอน และบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ส้มโอในเขตอำเภอสามพรานได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย ทรงคนอง ท่าตลาด เทศบาลตำบลไร่จีน และอำเภอนครชัยศรี ได้แก่ ดอนแฝก บางพระ ห้วยพลู และไทยवास โครงการที่ได้รับการสนับสนุนมีจำนวน 13 โครงการ มีนักวิจัยทั้งหมด 35 คน โดยแบ่งเป็นนักวิจัยเก่าจำนวน 19 ท่าน นักวิจัยหน้าใหม่จำนวน 16 ท่าน

ด้านการบริหารจัดการงานวิจัย มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำโครงสร้างเพิ่มเติม ในแต่ละคณะเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ และได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานวิจัยให้เป็นไปตามสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำให้มีความสะดวกและรวดเร็ว โดยที่สามารถตรวจสอบติดตามได้

ด้านการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ ของมหาวิทยาลัยได้มีการจัดโครงการ work shop เพื่อให้ นักวิจัยกำหนดโจทย์วิจัยตามประเด็นปัญหาของเกษตรกรชาวสวนส้มโอในจังหวัดนครปฐม โดยสามารถแบ่งตามศูนย์การวิจัยได้ดังนี้

1) ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ มีงานวิจัย 3 โครงการได้แก่ โครงการที่ 1 การศึกษาสมบัติของดินภายหลังการฟื้นฟูสวนส้มโอจากสภาพน้ำท่วมพื้นที่จังหวัดนครปฐม พบว่าเกษตรกรประสบปัญหาคุณภาพของดินในสวนส้มโอหลังการฟื้นฟูจากน้ำท่วม ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงวิธีการฟื้นฟูสวนส้มโอภายหลังน้ำท่วมต่อสมบัติดิน โครงการที่ 2 การศึกษาเอกลักษณ์พันธุ์ของส้มโอพันธุ์ทองดี และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง ที่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมด้วยเครื่องหมาย AFLP ผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยา และข้อมูลคุณภาพผลของของส้มโอขาวน้ำผึ้ง และทองดีที่ปลูกในจังหวัดนครปฐม และโครงการที่ 3 การศึกษาสาเหตุของอาการใบหงิกในส้มโอพื้นที่จังหวัดนครปฐมเอกลักษณ์ของส้มโอพันธุ์ต่างๆ การเกิดโรคใบหงิก โดยอาการใบหงิกไม่ได้มีสาเหตุมาจากแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุโรครินนิ่ง และไวรัส CTV

2) ศูนย์วิจัยครุศาสตร์ฯ พบว่าโรงเรียนมีความประสงค์ให้มีการพัฒนาหลักสูตร ชุดการเรียนรู้ และศูนย์การเรียนรู้ จึงทำให้เกิดงานวิจัย 3 โครงการวิจัยได้แก่ โครงการที่ 1 รูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ส้มโอ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ผลการวิจัยได้ รูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โครงการที่ 2 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับเกษตรกรชาวสวนส้มโอ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยสร้างเป็นร่างต้นแบบของระบบศูนย์การเรียนรู้ฯ และโครงการที่ 3 การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องส้มโอ ผลวิจัยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องส้มโอ

3) ศูนย์วิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ฯ มีงานวิจัย 1 โครงการวิจัยคือ รูปแบบการจัดการความรู้พันธุ์ส้มโอนครชัยศรีเพื่อการดำรงอยู่อย่างยั่งยืน ผลการวิจัยได้รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านส้มโอ และจัดพิมพ์เป็นแผ่นพับ “เรื่องเล่าพันธุ์ส้มโอนครชัยศรี” จำนวน 500 ชุด นอกจากนั้นยังได้มีการตีพิมพ์แผ่นพับเทคนิคการจัดการตนเอง เพื่อการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของพันธุ์ส้มโอนครชัยศรี จำนวน 500 ชุด

4) ศูนย์วิจัยพยาบาลศาสตร์ฯ พบว่าเกษตรกรมีการใช้สารเคมีในการผลิตส้มโอเป็นจำนวนมาก และประสบปัญหาเกี่ยวกับการปลูกส้มโอ ที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย ส่งผลให้ทีมงานวิจัย 3 โครงการวิจัย ได้แก่ โครงการที่ 1 จิตสำนึกและพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรชาวสวนส้มโอ จังหวัดนครปฐม โครงการที่ 2 ปัญหาสุขภาพของเกษตรกรชาวสวนส้มโอ และโครงการที่ 3 ความเครียดและการเผชิญความเครียดของเกษตรกรสวนส้มโอจากการประสบปัญหาความไม่แน่นอนของสภาพ ดิน พืชอากาศและต้นทุนการผลิต

5) ศูนย์วิจัยวิทยาการจัดการฯ มีงานวิจัย 3 โครงการวิจัยได้แก่ โครงการที่ 1 การสร้างการรับรู้ ภาพลักษณ์ และอัตลักษณ์ ที่มีต่อ ส้มโอ จังหวัดนครปฐม โครงการที่ 2 การประเมินโครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทน อัตราส่วนทางการเงิน และการประมาณค่าแนวโน้มต้นทุนและผลตอบแทนของการเพาะปลูกส้มโอในจังหวัดนครปฐม และโครงการที่ 3 รูปแบบการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมสำหรับส้มโอนครปฐม ผลการวิจัยทั้ง 3 โครงการได้วิเคราะห์ต้นทุน ภาพลักษณ์ และอัตลักษณ์ของชุมชนทำให้เกษตรกร มีรายได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานมหาวิทยาลัย ควรปรับปรุงภาระงานของอาจารย์ และทางมหาวิทยาลัยต้องการให้ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาโจทย์วิจัย

คำสำคัญ

ส้มโอ นวัตกรรมกรวิจัย นครปฐม

Abstract

Project ID	RDG58A0005
Project title	Integrated Research Innovation on Pomelo for Social and Economic Development of Nakhon Pathom.
Researcher	Asst.Prof.Somdej Ninlapan
Duration	October 2014 – September 2015

The research project of Integrated Research Innovation on Pomelo for Social and Economic Development of Nakhon Pathom aims 1) to develop and support the researches on pomelo for developing the quality of life of pomelo farmers through the cooperation of communities and the others parties. 2) to better develop system and mechanism of NPRU research management through up-, middle -, and downstream of research management including networking with teaching and academic service. The research area is in the area of Sompran- and Nakhonchaisri district. These two districts are composed of Bangtey-, Thogkanong-, Don fag-, Bang Phra-, Suai Piu-, Tha talad-, Thai Yawas- and Raiking local municipality. The workshops among Farmers, Officers, and researchers have been induced to formulate research projects, namely soil quality, diagnosis of crinkled leaves disease, disease of plants species, low cost reduction, health problems, and researcher building capacity of NPRU. In the other hand, research management has been changed to with the means of TRF research. By this, the university has launched an announcement that all involved rules, laws and procedures must conform to TRF research management means. In summary, the improvement of NPRU research management should relax the other working loads of researchers in order to let researchers have more time to work on the research project. Finally NPRU would like to let TRF continuously act as the mentors of NPRU to improve the research- project and management in the next year.

Keywords Pomelo Research Innovation Nakhon Pathom